

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju.
Priposlanu se pisma tiskaju po 2
nov. svaki rodak. Oglasi od 8
redakata stoje 30 uc., za svaki rodak
vise 2 uc., ili u slucaju opetovanja
na pogodbu sa upratom. Novci se
slizu postarskom napustom (as-
sepo nastalo) na administraciju
„Nasla Sloga“. Ime, pretilni i naj-
blizu postu valja točno oznaciti.

Komu list nedodje na vrijeme,
onako to javi odpravnicu u otvo-
renom pismu, za koje se ne placu
postarina, ako se izvama napisu:
„Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na cijelom
arku.

Dopisi se nevrataju ako se i
neiskaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju.
Prodajna e postarino stoji 3
for. za sluzke 2 for. na godinu
Razmjerno for. 2 1/2, i za polgo-
dino. Izvan casovne vik poltarin.

Na malo jedan broj 5 novc.

Uredništvo i administracija nalaz
se u Vla Farnoto br. 14.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta malo stvari, a slogom sve pokrvari“. Naz. Pos.

Do toga je moralo doći.

Nekoji trišćanski listovi od ponedjeljka
donesoše iz Pazina brzojavnu viest, da je
pazinski građanstvo sa gradskom glas-
bom na čelu u nedjelju izletilo u susjednu
Gologoricu, gdje bijahu od svega pu-
čanstva — osim trojice li četvorice njih
— oduševljeno dočekani i pozdravljeni.
Pod večer da je nastala smutnja i krvav
okršaj, što no ga izazvao „tudjinec“
i u kojemu da bijaše više osoba što luhko
što teško ranjenih. Medju teško ranjenimi
da su i dva pazinca. Sudbena oblast, da
je odmah poduzela na licu mjesta shodne
mjere, da se izazivačem i zločincem udje
u trag.

Toliko rečeni listovi.
Mi dobisimo od prijatelja iz onih strana
kratku viest o tom događaju, dočim nam
je s druge strane obećano obširno i ne-
pristrano izvješće.

Eto što nam je do sada javljeno.
U nedjelju dno 22. t. mj. dovezla se
u Gologoricu na vozovih iz Pazina grad-
ska glasba, kojom ravna jedan učitelj
talijanske pučke škole.

Glasbom pridružilo se gradjana,
osobito mladića, poznatih sa svih dosu-
dašnjih izgređa i nemira u gradu Pazinu.
U svemu moglo je biti okolo 50 osoba.
Okolo 5 sati poslie podne dovezlo se do
mjesta zvanog „Kadanj“ izpred sela
Gologorice. Tuj se postavilo u redove, pa
glasbom na čelu unijelo se selo. Glasba
je uredzala poznatu do skrajnosti uvried-
ljivu i izazivajuću pjesmu „Nella patria
del Rossetti“.

Izletnike dočekali su gologorici Talijani
i oboitelji Pe franceschi i
Sestana, te saka propalica i prodanaca,
koji, znajući, da će se obilno badava jesti
i piti, počeoše se za rana derati sa „Avi-
va pazinici“!

Kad se gosti i domaći gladuhli najeli
i napili počeli glasbom, pjesmom, urlikan-
jem i povici jošte više izazivati mirne i
strijpljive Gologorice.

Konačno čulo se i nekoliko „živio“
— uzvikli. Krasnu družbu kano da je
zajta njela. Sve skoči na junačke noge
zaltevujuć neka se kazni drzovite izazi-
vače u talijanskom „Moncalvu“.

Domaći izradi stadoše tražiti po selu
one, koji se usudiše uznemirivati došljake.
Nadošlo nekoje. Počeli im se groziti, da
će ih strogo pedepsati budu li još „živio“

1) U najnovijoj doba prokrećenu u „Mon-
calvo“ Op. Urod.

klicali. Cvi na odgovorili, da im nitko
toga zabraniti nemože. Kad je pazincem
slobodno vikati „a viva“ i inače izazi-
vati mirne i čestite Gologorice, nemože
ovim nitko zabraniti, da kliču „živio“.

Opaziv vinom ugrijani pazinaci, da se
Gologoricani neboje njihovih grozija a još
manje njihove vike, skoči na zidac jedan
izmedju njih, poznati smutljivac i izazivač,
koji bijaše jur opetovno radi izgređa
i nemira na tamnime odsudjen, mašuć se-
sirom u ruci i vicut kano izvau sebe:
„Viva Gologorice! m... a vo!“
Njemu se pridružiše ostali te je nastalo
zaglušno deranje. Karkvo se jedino na saj-
novih kod mladoga vina čuti može.

U to padne od nekud jedan, pak
drugi kamen. Otvrdniji i topliji potčrali
tražiti čak na groblju besćelja kamenja,
dočim je većina ostala na trgu pjevajući:
„Viva Dante gran maestro“.
„Nolla patria del Rossetti“ itd.;
medjutim je glasba mladjariju plesom za-
bavljala.

Mnogo Gologoricana motrilo je iz
daleka to divlje komešanje i urlikanje
pazinske „inteligence“. Čuli smo starca
kmeta suznih očiju kad je rekao: Ča je
to pravo, da nam ovdj par pazinskih pote-
pula zapovida?

Kad je nestalo vina sa stolova na
trgu, pošlu je glasba sa derućem se ru-
ljom po selu zaigrav pred stanom tamo-
šnjih Talijana.

Čim se je smrklo uputila se povorka
urličnih i ugrijanih glava i van sela. Na
jednom nastane grozno komešanje. Suko-
bili se tudjinci sa domaćimi. Do dvadeset
pazinaca bacilo se na jednog mladića
udarajući po njemu nogami i šakami.
Nekoga starca seljaka razmercariše
kao mesari slomiv nu više rebara. Od
strane pazinaca da su 2 ili 3 teško ra-
njeni. U svemu da imade 12—15 ranjenih
s jedne i druge strane.

Nija li to žalostan — da prežalostan
pojav? A ipak nije se nit najmanje čuditi,
da je do toga došlo.

Jedno dvie godine amo dogodilo
se u pazinskom kotaru, napose u obćini
i gradu Pazinu više izgređa i nemira nego
li u čitavoj ostaloj Istri. Tko se jošte ne-
sjedja navile na hrvatske zastupnike u
gradu Pazinu usried belta dana; komu
nije još živo u pameti divlja demonstra-
cija proti jednomu e. k. činovniku — Hr-
vatu?

“Tko nezna za svakidanje izazivanje
u gradu Pazinu načelnika Hrvata, njego-
vih prijatelja, napose naših svećenika iz

okolice? Biesno urlikanje pazinske fukare,
po danu i po noći nije poznavalo konca
ni medje.

Gradska glasba proti zabrani mjestna
redarstvene oblasti udarala je u i izvan
grada svaku dobu dana i noći. Pijane
čete pazinske fakincadi sa glasbom na
čelu obletale po nedjeljah i paznicih po
čisto hrvatskih selih li podobudnih uzne-
mirujući i buneć mirno stanovništvo istih.

Takvom zgodom došlo je obično do iz-
gređa i tepeža izmedju izletnika samih ili
izmedju ovih i seljaka, ili izmedju izletnika
i željezničuk osoblja, što se je dogodilo
jednom u Cerovlju drugi put u Novakih
itd. li jedno i drugo bijaše od prijatelja
one fakincadi zabašurano.

Obćina, dočično glavarstvo upozorilo
je opetovano političku oblast na te izgrede,
na izazivanja, na nedozvoljeno udaranje
glasbe. itd. itd. ali sve bijaše uzalud.
Glavarstvo pritižilo se i dalje, nu vicut,
da nema od nikud podpore, moralo je napo-
kom prekriziti ruke, ter mirno motriti div-
ljačko postupanje pazinskih nemirnjaka,
koji su znali, da im je slobodno činiti što
ih volja.

Kod izleta pazincama u pojedina selu
nelijava redura ni oružnika, što se nikako
obobriti neda, jer je jedino tako moglo
doći u Gologoricu do onako žalostnog
događaja.

Neprestana izazivanja većine pazin-
skih gradjana talijanske stranke prošla
im tako u krv, da su isti zbilja mislili,
da im je sve dozvoljeno. U tom uvjerenju
bijahu još bolje uvjereni nakon posled-
njih izbora za upravnice u gradu
Pazinu.

U tom uvjerenju pošli oni izazivati
prošle nedjelje i u hrvatsku Gologoricu,
gdje naiđoše — kako bi reći — na oštar
i odlučan odpor.

Dok nam nestignu pobliže i potanje
viesti o tom krvavom sukobu, nemozemo
svu krivnju već danas svah. na ovu li
ontu osobu, nu toliko možemo ka. „ti bez
straha, da će nas itko oprovdri, a su
pazinskim nemirnjakom od dvie godi, a
amo odveć visoko narastli rogovci, da se
nisu plašili zakona ni oblasti, da su de-
monstrirali proti Hrvatom danju i noćju
kakogod ih je bilo volja. Keje dakle čulo
ako je došlo do krvoprolića u Gologorici?
To se je moglo i moralo predviđati.

Sud se razvije prepirke, u koje utje-
cnu većinom ljudi „od mora“.

— Što vi tvrdite nije umjestno, ve-
ljah prvi, jer kad bi, recimo, brodolomci
bili dospjeli u neki nenapućeni kraj, to
ne bismo bili mogli saznati za nesreću,
što ih je zadesila. Po samom dakte brzo-
javu razvidno je, da ih je netko morao
vidjeti i s njima govoriti.

— Dopisništvo, odvrćali drugi, al to
isto što se diže proti našem mišljenju, go-
vorilo ne manje jasno i protiv našega. Vi
nas pobijate brzojavom, a taj isti brzojav
obara do temelja i vašu tvrdnju.

— Kako to?

— Eto! Brzojavna viest, koja nam
dojavi brodolom, potekla je bez ikak-
og dvoje iz konzularskog ureda u Kunjeji.
Sino, recimo, da je vojska „Zajednica“
zbilja poginula, čim je na kraj dospjela,
zar nebi i to bio konzulat dojavio našoj
pomorskoj oblasti?...

— To ne dokazuje ništa. Poznato je,
da se naš konzulat odviša ne žure u
izvješćivanju...

— Pa dobro, presjecali drug, žešće,
al dopustite nam bar to, da vas upozoro-
vamo na nešto, što do sada ne uzeste u
obzir.

Priznajemo, da je petodnevnu očajna
borba sa uzburkanim morem u malenom

Obćinski izbori u Voloskom.

Već prošle godine ditalo se u „Našoj
Slogi“ o predetječih obćinskih izborih u
Voloskom-Opštiji, i o tužbini kako se
sa tim izbori zateže usprkos zakonu
i oblastim, koje su u mjestu. — Izbori, o
kojih se lani pisalo, nisu još niti danas
obavljje ni, prem teče već peti godina, od-
kad sa zadnje obćinske zastupstvo konsti-
tuiralo. U septembru 1889. biralo se u
Volosko m obćinsko zastupstvo —; uslied
utoka, podnešana proti izbornom činu, za-
tegnulo se konstituiranje novog zastupstva
do 30. decembra 1889. Polag zakona novo
zastupstvo imalo bi bilo ostati u časti do
30. decembra 1892. — ali ono je još i
danas i ostati će valjda do nove godine.
Zakon propisuje, da se novo obćinsko za-
stupstvo imade izabrati prije nego izteče
mandat staromu, a politička oblast da mora
pažiti, da se zakon vrši. — Mi žalibože
ne vidi mo znaka, da bi kod nas svo to
ustanov e zakona vriedilo. Negdje u maršu
prošlo godine hile u izbornu listinu izlo-
ženo, nu uslied mnogobrojnih reklama,
koji su bili proti istim podnošeni, znao je
obćinski načelnik sa izvršenjem izbora za-
tegnuti do oktobra mjeseca.

Pašto je sa izbori ravnala nepravilno
talijanska stranka, odnosno komisija, pod-
nošen je biv utok od hrvatske stranke
proti izboru u III. tielu — jer je bilo
uništeno 5 naših glasova proti jasnom slovu
zakona, uslied česa je protivnička stranka
bila predobila se 1 do 5 glasov većine. U
II. tielu predobili su protivnici, a u I.
tielu narodna stranka.

Uslied utoka, podnešana proti izboru
u III. tielu, visoko namjestništvo uništilo
je četiri glasa protivnička, ali mjesto da
na temelju toga proglaši zakonito izabrane
naše izbornike, kojim je ostala absolutna
većina glasova, uništilo je ne samo izbor
u III. tielu, nego i u ostalih dvj tielih,
jer da nisu ta tiela zakonito stvorena bila.
U isto doba je visoko namjestništvo nalo-
žilo, da se sastave novo izborne listine i
povo novi izbor obavi i u to roku od dva
mjeseca najdjabe. Riešitba ova bila je do-
stavljena obćini koncem novembra mjeseca
1893., te bi po nalogu visokoga namjest-
ništva bili imali slediti izbori već koncem
janara ili početkom februara 1894. Mi bismo
bili zadovoljni, kad bi se bili obavili iz-
bori dva mjeseca kasnije, ali oni, koji o
tom odlučuju, mislili su drugije.

Nove izborne listine bile su izložene
jedva u februaru t. g.; reklami proti istim
podnošeni, bili su učinjeni u maršu, kako

tišnom čamcu morala da silno oslabi ona
jandike; ne izključujemo mogućnost, da je
i gdjekoji pao žrtvom te nezasne borbe,
nu ne možemo ni da pomislimo, da nije
bar koji od vojske utekno nesmiljenoj
smrti, da izvjesti svoje o tom nemilom
događaju. Ne, nitko pametan ne može,
da to izključi a mi smo tvrdo uvjereni,
da je čitava vojska „Zajednica“ u životu
... a kako je konzul u Kunjeji doznao
za nesreću, to je nužgedna stvar ...
možda kakim drugim, nam nepeznatim
putem....

Prvo se mišljenje samo po sebi od-
bijalo, ali i drugomu manjkalo ono ne-
što, što je nužno, da te privede k uvje-
renju. Bilo je nekako mračno, zamršeno,
klumavo ... a u duši ostavljalo više
dvojba, nego li ih je prije imala. Zato
nije ni čudo, ako se pored glasova „ljudi
od mora“ čuo po koji onih „od kraja“.

— Sve je to liepo što vi volite, go-
spodo, umešal se ovi potonji, al uza sve
to uvjerli nas jošte nieste; zato ne za-
njerte, ako i ni u vašu dozvolu, izra-
zimo svoje skromno mišljenje — — —
„Ljudi od mora“ slegli bi na to rame-
nika, pa prem su unapried znali, da ih
to novo mišljenje uvjeriti neće, to bi ipak
nadulili uši, da čuju, što će sada da kažu

PODLISTAK.

Na uzburkanom moru.

Istiniti događaj. (Vije Kivini).

Jedan se narod nalazi nepro-
stano van okrija zakona, jedan
narod, čija je domovina ocean,
vojuje za svakoga, vojuje za Er-
ropu, za Ameriku i za Aziju; a
svo življe bez milosti, bez za-
hvale, — — — gina no-
opažen, mro bez učelje. Smrt,
nesmiljena poruga prirod. — vili
nad njim kao Demokleov nac.
Mokar, lošon, teudon, gladan i
izstrjen mora česte da svoje ne-
zudnje sile sakuplja, da se opire
elementom, da vojuje za ostanak.
— — — Nema primirja u
boju sa oceanom. On napada bez
odučka. Nuizmjorno su njegove
legije. Nema dana, da ne traži
žrtava. — — — A koja
je ta žrtva nezastitljivog oceanu i
Morzar! ...
(Carič: Slike iz pom. života.)

U broju od 15. ožujka ove godine
riedka je „Bilancin“ donela pod rubri-
kom „Maritime“ sledječim brzojavku:
„Kaneja 13. Austr.-ugarski burk „Za-
jednica“, kap. * * *“, potonuo je u blizini
Kaneja. Vojska se iza petodnevne očajne
borbe uzburkanim morem spasila u čamcu“.

zakon propisuje. Koliko smo čuli, bilo je u odnosednoj komisiji odlučeno, da se rješio reklamah dostavo reklamantom sve u jedan dan, a ne u dva mjeseca dana, kako je to bio prije običaj. Uprkos tomu nisu ove rješio reklamah niti danas još dostavljene. Politička oblast se ipak na miče.

— Svi pitaju: zašto se ima toliko uzdržljivosti, kad sve želi nekakvo promjerno, ali nitko nema odgovoriti. — Niti zalag visokoga namjestništva, ni jasno slovo zakona, ni zaključak komisije za rješio reklama, sve to ništa ne znači za običajeka nadležnika. On radi što hoće, a svi drugi — šuto i gladaju. — Da se ne bude mislilo, da i Hrvati — duple ogromna većina puca — tako misli i radi, napisali smo ovo ova redke, neka se znađe, kako kod nas sve mirno spava.

Ako nam, g. uredniče, ove redke ti skati date u dječijoj „Našoj Slugi“, javiti ćemo vam se opet u istoj stvari. (Samo izvolite. Op. ured.)

DOPISI.

Sv. Matej, Julija mjeseca t. g. Eto i opet se jedna školska godina pripuzala. sretno kraju i utonula u neizmjereno more bezkrajno vječnosti. Tom prigodom nekuanio sam dozvolom Vašom, velenudeni g. uredniče, izniti na svietlo ovo par redaka.

Odlukom uglednoga mjestnoga školskoga vieća obdržavao se izpit na našoj trorzudnoj pučkoj učionici dne 13. Julija. U jutro u 4, 5. i 6. škol. god. mužkom i ženskom, i u 3. školskoj god. mužkom odijelu, a poslije podno u 3. škol. godini ženskom odijelu, to u 2. i 1. mužkom i ženskom odijelu. Izpitom predjedao je gosp. Mate Trinajstić, član mjestnoga školskoga vieća. Iste bi odlučeno po slavnomu c. kr. kot. škol. vieću, dočim je od strana mjestnoga školskoga vieća prisustvovao kao delegat-izvjestitelj učitelj iz Kastva g. Ante Dukić. Od gostova bili su prisutni učitelj iz Klano g. Lužnik Jakov, običajski tajnik gosp. Štefan Jokić, gospođa Štefan sa kćerkom, učiteljskom kandidatkijom, gospođa Dukić, to trojica, četvrtica roditelja.

Nisam pozvan, da o napredku ili uspjehu sudim, nit ne mogu suda namičati, nu zvez u obzir okolnosti, koje su ne samo u običaju, no i izvan običaja, dobru poznato, mijenj, da su se prisutna gospoda mogla osvjedočiti, da se je, ako ne drugo, to barem učinilo, što se je moglo učiniti, da napredak ili uspjeh bude što povoljniji.

Slijedećeg dana 14. Julija bi obdržavan svotača služba božju, pri kojoj je uz orgulu pjevala školska mladež obojega spola. Na koncu službe božje pjevala se običajna zahvalna pjesma „Tobe Boga hvallimo“. Iza obavljene službe božje skupila se mladež u svojih razredih i tuj joj su razdijelilo piemene i ručne radnje, školske viesti i nagradne knjige marljivo i dobro se učedeći mladež i tim načinom zaključena bi školska godina 1893./94.

Paragraf 65. ministarijalna naredba glasi: Koncem svake školske godine mogu se odlukom mjestnoga školskoga vieća obdržavati javni ispiti. Svaha tim izpitom jest, da se roditelji o djelovanju škole i o napredku djece uvjere i interes za školu da se tim putem i u daljnjih krugovih školske običaje budan držli.

U prijašnje doba, jošte za vrijeme

te „nesloje“ ti „pučevci“ vični du uvijek žive pod kućnim krovom.

— Gospodo, nama se ne čini baš nevjerovatno, ako se uzme, da se u obće ništa ni dogodilo nije, da „Zajednica“, dok se o njoj toliko razpravlja, suda veselo reče valove jonstoga ili jadranskoga mora, a brzajavna vier“ u „Bilanciji“ i drugim novinama, da je jedna od onih „cvarčić“, kakih se u listovima i dobro upamćenih ne riedko nalje....“

Pomocir ni da bi na to odgovorili. I opet bi samo slegli ramenima, malunli rukom i znak duboka sužaljenja, a na izpruženo mienjenje nebi se nit najmanje osvrtali, budući duboko uvjereni, da „ljudi od kraja“ nit ne mogu o morskim stvarima da pametnije govore....

Medjutim prolazili dani, a viesti nikne. Brzojavilo se na raznu mjestu u Kandiji, ali odgovora nema, te nema. Napetost bila velika, silna, a suza u obiteljnim jedinicima na pretek.

Altuno osam dana iz kako je prva brzajavna viest osvanula u „Bilanciji“. Bilo je na veliki četvrtak — u večer. Sviet se upravo desio u crkvi, kadno iz nebušice puče glas, da nastradali jošte iste noći dolaze iz Trsta.

(Dalje slijedi.)

moza djetinstva, za vrijeme djetinstva mogao i majke, obdržavao se svake godine „mali“ i „voli“ izpit. t. j. na koncu prvog poljeđa držao se mali, a na koncu godine voli izpit; voli i mali „zamon“, kako je narod zvao. Prod dvadesetak godina protali su mali ispiti, pa ostali samo voli — konačni ispiti, koje se u području našeg mjestnoga školskoga vieća držalo nepoprtnuto svo do konca školskog god. 1888./87. Slijedeće školske godine više se nisu držali, nit zaporedoma 5 školskih godina. Po tomu prošlo je potpunih 6 školskih godina, da se nisu držali ispiti. Njokojia ljeca svršila školu, a nisu vidila ispita.

Od tada došlo, da su djeca ostala dješto zabezeknuta, kad im se najjavilo, da će koncom godine biti ispiti. Što su u duši u prvi mah pomislila, tožko je odgonetnuti. Kad im se rieč razumjevala, učinila je dobar utisak na njih, jer od toga dana pošli su svo marljivije školu polaziti. Ta odluka mjestnoga školskoga vieća iznenadila je i djecu i učitelje, jer je došla kao iz vedra neba grom. Kad smo se maliko razabrali i u pamet dozvali svrhu, veseljom i sa zadovoljstvom pozdravili smo tu odluku i do ugodnoga znanja primili, jer nas, ako i u zadnji čas, ipak ne pripravna nije zatekla.

Ovajanu željkovani dan — dan 13. Julija. Školska se vrata otvorio, izpit započeo i svršil, kako već prije spomenuh. Al badava, no možda, kako narod veli, kašalj i siromaštvo sakriti, pa se ne može nit ovdje na žalost premućati, da izpit nije svrhu postigao.

Zaliti je doduše, da se puk, sad kad mu se pružila prilika, da se osvjedoči o napredku svoje djece, nije u većem broju odazvao, da nije u većem broju pohrlilo, kad mu se školska vrata otvorila, koja su mu inače zatvorena u školu. Nemojamo za to zdvojiti, a vremenom će bolje biti, jer stvar je sama na sobi dobra, ako i ima loših strana. Nu recimo po dani, koja je stvar na svietu toli savršena, a da joj se neobi moglo prigovoriti? Ima svojih dobrih strana, koje ga preporučuju, pa se nadajmo, da će na bolje krenuti, ako smo sad ostali razočarani. Izpit je bio, kako sam već prije spomenuo, porinut u zabornost, nu kad ga puk na novo uzjabil, prigri, kad se bude uvjerio, da se izpitom otvaraju školska vrata, da mu se pruža prigoda, da na vlastite oči vidi blagotvoriti ali i trudni rad učiteljeva, da vidi napredak svoje djece u naučih, u dobru — doista pohrliti će u školu, da ga neće moći školske prostorijske niti obuhvatiti. Sretna li onog učitelja, koj bude to doživio! Kad bude učitelj vidio, da se je zadovoljno s njegovim radom — uspjehom, što ti mu nove pobude, koje on i istinu treba, da se klone duhom.

Iz napomenutoga laano možemo razabrati, da bi od potrebe b. o, da obična posebnita javna oglašom poza ve roditelje, običnost, predstavnik puka, kao običinske zastupnike, župane u pojedinih školskih okružjih prijatelje škole, da na čas ostave svoje poslove i da pohrle u školu prigodom izpita. Potroli ne bi bilo, a i preporuke je vrijedno, da se i učiteljem obilježnih škola dade prilika, da se mogu jedan drugoga posjetiti prigodom izpita.

Kad bi se tako pozvanici mnogobrojno odazvali, nužno bi bilo, da se pomisli na to, da se dade maliko više vremena, da se no mora izpit obavljati na vrat na nos, no svedanije i temeljitije.

Zadnja mi je želja: Božo danj, uzdržali nam se ispiti nadalje ne prtrgnuta od godine do godine, uz sve to veće saudeće puka!

Na posljedku, koji učiteljem, toli dječijim željam najljepše i najveselije sprovodi ovo dokolice, pa okriepljeni i obradovani, latili se opet svom dašom, svim srom poala u miru, ljubavi i slogi, jer mržnja bratska, nesloga je domaća, a poznato nam je također svim dobro, da gdje nesloga zavlađa, noima uspješna rač

Sanjao sam...

Sanjao sam, da bijaše
Bao sumorno nekad nebo,
I u snu snu uzdiao:
Ljubavi bi tvoje trebó,
Ljubavi bi tvoje trebó,
Tvoja žara, majko mila,
Ti si došla... u celo si
Mono mladog poljubila!

Probudih se — nema tebe...
Oko mene pustao stara
Tako one mi vjinski šaljko,
Da mo jače razočara!

R. Katalinić Jeretov.

Franina i Jurina

Fr. Kamo greš tako kasno?
Jur. Grom čuše do našega ex šulmajstera. Ova pušja noša od mojega ragađuna, ki je hodia k njemu u školu, se je bia ništo dobro navadija štiti, i anko talijanski je bia dobro pešo deškurit, intanto ko ne druge, bujorno, i bona šera je zna lipo reč, a sada je sve pozabia. Donke za to grem k njemu, ko bi mi ga tia da vazada navadiť.

Fr. Ma ti ja znam reč, da greš za nič.
Jur. Ča bi reč?
Fr. Ne znaš ti, da pravi maoštar ne mora bit, ko ne pada svo škole, koje su za to potrebne; šaklo jušte sada pred malo vromena je pošla se vadit za maestra.

Jur. A tako je to!
Fr. Ma su šli anka dva njegovi brati znaš š njim u školu, i ti da te bukati postat.

Jur. Dakle tako no nan bude manjkalto inteligentije.

Fr. Ali znaš, ča njim je najveć potribno so vadit?

Jur. Morda kroance?
Jr. Jušto si indovina.

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Velenudeni g. pop Niko Grego iz Omišlja poslao nam je 4 for. 70 večer, sakupljenih u Omišlju med č. m. bogoslovci i djuoi toli iz Krajeviciu koll Omišlja, te med inimi znanoi, med kojimi osobita čast g. M. Francišu, Bašenninu. — Veleč. gosp. Jakob Ludavao, župnik-dekan u Krkavcu darovao 5 for.

Utemeljitelji član družbe sv. Cirila i Metoda u Istri. Prečastni gospodin Ivan Krapac, kanonik stolnoga kuptola u Zagrebu itd. pripisao je našemu uredničtvu svotu od 100 for. kojom postaje utemeljiteljni član naše družbe.

Zaključujući se ovim prečastnomu gospodinu kanoniku na plemenitomu daru, kličemo mu srdačni živio! i množili mu se nasliednici u ovako rođoljubnom činu! Zadnja zapljena našega lista. Kako već javisimo bijaše zadnji broj našoga lista zapljenjen radi:

1. članka pod naslovom „Znakovi malo obećajući“.
2. dupisa „Iz Podgrada“.
3. radi dvih razgovora između „Fr. nina i Jurina“.

U članku smo jednostavno odgovarali porokomu listiću, koji je u uvodnom članku predposljednjeg broja hotio dokazati, da se nam Hrvatima i Slovoncima Istro pod sadnjnjom vladom zadovoljjava u svomu i svuda i da će usljed vike i buke „slavskih“ kerifuja slediti nekoje promjene u dinovništvu Primorja. Pobjunjuj trdnju rednog listića bili smo od njega bar dvostrukio umjeroniji i običniji napram oblaštima, koje nas tobožo podupiru. Ipk ne je stigla neodokivanu zapljona. Što bi bila iz nas, da smo oskvo užtro odgovorili redonomu listiću, kao što je on oktro na vladu i na našu prvako napao?

U dupisu „Iz Podgrada“ bijaše uertana poznata agitacija u onoj običini proti svedenstvu i običajskomu nadstniku. Popisano bijaše agitatorsko djelovanje jedne privatne osobe, a da se nije ni spomenuo nijednu oblast. Ipk bijaše i taj dopis zapljenjen.

Sada bar znamo, da se ni pr. i onaj privatnoj osobi pisati ne smiju. A zašto no? Neka si svatko sam to razutamađ.

U dvih razgovorih „Fr. nina i Jurina“ noima ni trana uvriedo ili uznemirivaja bilo koga, jer se neopominjo nijedno osobe. Ipk nam i to g. državni odvjetnik zapljenio.

Mi si doista svih tih zapljona protumačiti neznamo, jer se blažije i opreznije pisati nada nego li bijaše ovo ono napisano. Medjutim uložiti čemo utok proti

toj saploni pak čemo bar doznati za utrok, radi kojeg bijaše sve to zapljenjeno.

Iz Miholjca av. Vld. pisu nam 23. arpnja 1894. Pred nekoliko dana bijaš Vau javio, velenudeni gosp. uredniče, smrt i pogreb našeg došti neoplakanog i nezaboravnog župnika popa Mata Jus t i n i ć a, a danas već žurim se, da Vam priobćim doista nonadano, ali vrlo ugodnu viest — imenovanje našega novog župeupravitelja u osobi poznatog našeg rođoljuba g. popa Nika T u r a t a, rodom Omišljana. — Tako poznaje njegove vrline i simpatično susretanja, koje on uživa u narodu i krugu svojih znauca, taj nemože nego zavidjati našoj akromovni župi nad postignućem toll vriedna i dostojna nastljednika. — Jučer je naš novi i mladi župeupravitelj za prvi put kao takav mislio u našoj crkvi, koja je bila dubokom puna. Tečajom sv. misao držao je kratku ali vrlo krasnu prigodnu prediku, u kojoj je napomenuo nekoje krćevanske kripostiti i međjosebno dužnosti, postavljuć med ostalim mjestnog učitelju i poglavaru na složno i blagotvorno djelovanje za vjenu i domovinu. Izvanredno ugodno dojavilo se župljana okolnost, kad je naime isti svratio svoju i pučana pozornost na dan prije umješteno, novu, zbilja divnu sliku (palu) u krasnom okviru, izradjenu u Rimu od našeg odličnog Omišljana — od poznatog slikara g. F r a n a P a v a d i ć a; te je baš mene zadolela rjedka srođa, da mu ovim putem u imo svih župljana izrazim njihovu najtopliju hvalu i priznanje, dovikujući mu iz njegovog rodnog kraju: Dovidno se slava i lovota etarilij umjetnika.

Zaključujući konačno ovaj kratki dopis nazivljuć Ti popo Niko u imo svoje i ponosnih Miholjaca najradjađulju dobrodošliu, želeć Ti ugodni, sretni i dugi boravak med nama!

Izpravak. U zadnjem broju oglašismo za gg. brada Ante i Frane Štork podarili našoj družbi for. 7 mjesto vionapok. N. Tomičiđu dočim je imulo stojati for. 14. što ovim ispravljamo.

Opunilci za poštenjaka Ivana Črnjaku. Iz Opunije pisao nam prijatelj, da je sabrao medju prijatelj pravnik g. Anto Justo for. 10 za šestitoga Črnjaku, te da će g. Justo i nadalje sabirati, pak sabrana svota našom uredničtvu poslati.

Preporučamo rođoljubnim Opunijem i Voleščakom, da se sjeto siromahu Črnjake, koji je dao krasan primjer rođoljublja i poštenja, koji se je do sa svojom družinom radje baciti na ulicu, nego li da zataji svoj rod i da haci pod nogo svoje poštenje.

Paznički kulturnosoci. Dne 22. t. mj. piredrili su talijanska gospoda izlet u Gologoricu, to jest posluša su glasbu i okolo 40 osoba pratuje u Gologoricu. Svaha je očita; izberi su blizu, pak treba agitacije. Čim je glasba došla i odavirala prvi komad, njihova pratnja i gologorički talijanski zvučnik „ovviva“. Nekolicina hrvaških mladšica odvratilo se „živio“. U zna čas po njih, for omah izletnici i darmaći talijanski navališe na njih, te su jednomu mladšicu sve ustno stukli. Za tim se držalo javni ploz za puna dva sata. Pod večer se ponovila tuđnja, kod koje je raznih i s jedne i s druge strane težko rajanjih, medju kojimi i dva sudbna dnevnika. Koža se joži šovkuju, kako su paznički talijanski izvorovirli i skoro do mirva iztakli jednog 60 godišnjeg etarac. Sad je već povodena iztraga. Politička oblast, koja je već od obično bila jednom umoljena, da nopusati tih izlota, nije ovom egodom nikakvo mjere bila poduzela. Oružnika nije bilo viditi u blizini, a ipak se dato predvidjeti, da ovdje ili ondje mora doći da slićnih izgrad. Toliko za sada.

Nasljedovanja i pohvale vriedno. Pisu iz Imotske krajine, na blagdan SS. Cirila i Metoda „Nar. Listu“: Danas župnik Radašni velenudeni Nikola Mivaića rekao je prvu glagoljasku svetu misu; i tom prigodom sabrlo se za družbu SS. Cirila i Metoda u Istri kruna 109. Dupronili su: Juraj Pavlinović umirovljenij župnik Radašna, kruna 10, Nikola Mimoića sadašnj župnik Radašna 10, Josip Žarković župnik Kratačić 10, Toma Morović župnik Poljionice 10, Andrija Lovinović župnik Lokvice 10, Stipan Plešićki-Paro župnik Župo 10, Ivan Žamir župnik Broš 10, Marjan Ljutić pomoćnik Žezavice 10, Ivan Ludić župnik Zagvozda 5, O. Alojz Donelli župnik Vrgorca 5, O. Petar Čalić župnik Koziće 5, Petar Francoseli župnik Mudovodca 4, Stipan Pekić, dušobrižnik Radašna 4, Mijo Rubić pomoćnik Katunara 4, Rudolf Frančić iz Župo 2. U sve 109 kruna. Ovu svotu izvolite dostaviti pomenutoj družbi za plemenito njoziao svrhu. Živili plemeniti darovatelji!

Zašto ne mogu našl vinogradari skoro pod nikakova členu vino prodati? Obće-

ati za upliveno. nam 25. Na bijkah nio, smrt i nezaj. it i o d, priobidz vlet: — pravilija e g. ppa. — Tko no surea- i krugu navidjati som toli — Judor za prvi vi, koja, v, mise rigodno nekoje ukznosti, ititija i. djelo- nredao st, kad pozor- zbilja iru, iz- Omi- a na- nadesila u imo opliju ogovora lovora

nito je poznato, da je nesretna klanula u trgovackom Ugovoru, sklopljenom izmedju Italije i Austro-Ugarske otvorena put talijanskome vinu u svoje strane Austro-Ugarske. Tiu je naučena novčuvna škoda našim vinogradarom. Statisticki podatci dokazano je, da Dalmacija trpi godišnju štetu od 5 milijuna for, radi te nesretne klauzule, a neima dvojbe, da je tom klauzulu nametnula i siromahniji letri ogromna šteta od najmanje 1/2 milijuna for. A što će jošto biti? Talijanska vina uvažo su danomies avo to višo u sve krajeve Austro-Ugarske. Milaneki list „La perseveranza“ pripovjeda, da je dovozno na Rieku prvih pet mjeseci ove godine 299.849 hektolitara talijanskoga vina t. j. 51.106 hektolitara više nego li lauske gršice u isto vrijeme. Iati list piše, da talijanska vina prodiru sve to više no samo u Ugarsku, već i u susjedne balkanske države, ter prepoređu Talijanom, noka ne izvažaju samo obična vina za mješanje, nego i trajne vrste vina za porabu.

Na taj način padati će sve to više cijena našomu domaćomu vinu, ter dvojimo, da će se vinogradarom isplati ti trud i trošak, što ga imaju za obrađivanjem svojih vinograda.

Istram vinogradari! Za onu nesretnu klauzulu glasovali su talijanski zastupnici Istre no carevinskom vieću u Beču; za onu klauzulu izjavilo se talijansko gospodarsko vieće za Istru, za onu klauzulu bitajahu zauzeli talijanski zastupnici na istarskom saboru; tu klauzulu branili su i zagovarali svi talijanski časopisi Istre.

Koli talijanski zastupnici iz Istre na carevinskom vieću u Beču, toli zamaljski gospodarsko vieće za Istru, to talijanski zastupnici na saboru u Poreču i talijanski listovi Istre — svi ti govoro li pišu danuviše, da su oni jedini i pravi prijatelji izvanjskoga puka naših knetova il soljaka i vinogradara. Može li biti osobu kod zdravih moždjana, koja bi im to vjerovala? Ne samo naši soljaci i vinogradari, nego i talijanski vinogradar Istre morao bi tim „prijateljem“ izvanjskoga puka jednom za uvjek okrenuti pleća.

Za poštenjaka Ivana Črnekju iz Berna. Kujega je „prijatelj“ našega puka Leandro Camusa iz Pazina bio iz kuće, jer ma nije hotio prodati svoje poštenje, darovali su nadalje g. Jakov Ladavač iz Krkavca for. 4. prof. kanonik Karlo Dojković iz Varaždina for. 2, g. Ivan Probišić iz Pasjaka for. 1, g. J. K. Medulin 1 for., g. Fr. Stefanuti Paz 1 for., g. Karol Hat Zagreb 1 for., g. Fr. Polić Trst 1 for., g. M. Kisčić župan iz Kerškice 50 avt., Pravdoslav Filipčić Grdoselo 1 for., ukupno for. 1250 a for. 2 oglašena u zadnjem broju, ukupno dakle for. 1450. Rodoljubi! pomozite stromaha — poštenjaka.

Krasni odnošaji u Pazinu. Tužilo nam se u novije doba više naših svećenika, koji bijahu od pazinskoga gospođskoga sukara na razne načine ruglu i smjehu izvrgnuti. Naš čovjek boji se proći kroz Pazin po biclova danu, jer bi nanj doplačena finkind i gospođski izmor kano biovan navalo. Nedavno izrekoše župo upravitelju se sv. Ivana od Šterne i jednomu njegovu drugu napugrdajih rieči i porugab. Jedva utekako pred tua „kulturnom“ ruljoni. Dne 23. t. mj. prolazio je kroz Pazin jedan naš bogoslov mirno svojim putem. Pred krovačnicom Cibore pozdravila ga gradjanin soka rmlja sa: „Štavo i štavo! purca natriva!“ itd. pupratit te kulturne izruze sa „krav i krav!“ imitirajući tim gavranu. Jedna ba- betina počela je psovati na sav glas pred njim svećeniku kano najveće zločince.

Taj događaj prijavijena bijaše običn- skomu glavatstvu, ali pošto je ono naproti pazinskim igrednikom povao nemodno, to uoma nađe, da bi im se ista dogoditi moglo. Izgrednici ti svakidnji nepoznajuci vlasti ni zakoni kad treba demonstrirati proti Hrvatoma. Bužo milij, gdje su ona lipa vremena, kad je u Pazinu vladalo najljepši mir i red, kad si mogao pući i proći kud i kamo si hotio a da te nitko smetan nije. A tomu su jedva 2 godine! Eto li nam se opet vratiti ona vremena? (Hoće bez dvojbe, samo budite strpljivi; izbjegavajte ono fakinid; ostanite čvrsti i uztrajni u — bi za svoja prava, odani svomu narodu, pokorni božjim i carevskim zakonom, Steka sila do vremena samo Bog na vieće. Op. Urod.)

zlobnikom, koji su krivo procitali, da u Kašteliru hrvatske pučke škole nikada nebudu.

Samo složno napried svi za družbu sv. Cirila i Metoda. Naš podlistak. Današnjim brojem počeli smo priobidivati vrlo zanimiv podlistak „Na uzburkanom moru“ našeg mladog pjesnika i pjesa, koji se kriju pod pseudoni- mom „E. m. u.“. Uporučuju naše čitatel- ja na to zanimivo štivo iz moralnoga ži- vota, občeđajno ovima, da čomo po mo- gučnosti svu radnju protiskati u posebnu knjižicu, koje čisti prihod biti će namie- njen piemenitoj narodnoj svrbi.

Natječaj na mjesto učitelja. C. kr. zamaljski školsko vieće za Istru raspisuje natječaj na mjesto glavnog učitelja na o. kr. pripravnici u Kopru. Služba počinlje počotkom školske godine 1894/95. Glavni naukovni predmeti jesu matematika i fizika. Dobrodoći su obični, zakonom opredjeljeni. Molbe valja odpraviti putem c. k. zem. školskoga vieća za Istru — u Trstu, na visoko o. k. ministarstvo bogostorja i na- stave najdalje do 15. augusta t. g. Uz ostalo moraju molbiti dokazati, da su usposobljeni za predavanje u slovenskom i njemačkom jeziku.

Obzor političkog društva „Edinost“ održavati će u nedjelju dne 20. t. mj. u 10 sati u jutro na običnom mjestu sjed- nice, k kojemu se pozivlju gg. odbornici i zamjenjci.

Pozor talijanska gospođa! U zadnjem broju pripovjeda nam porečko kle- petalo pod naslovom „attenti signori slavi“, da imado na koparskoj gimnaziji savao 11 djaka našo narodnosti, a na ovaj u Pulj 25, daklo ukupno 30 djaka hrvatske na- rodnosti, pak da imademo obraza za taj neznanat broj djaka pitati hrvatsku gimna- ziju. Na tu smjoshnu opazku g. Marka od- vratit nam je njemu i njegovim jednomi- štenikom jednom za uviek, da naše mla- dići no polaze samo talijansku gimnaziju u Kopru li njemačku u Pulj; da je bilo naših mladića prošle godine barom 20 na državnoj gimnaziji u Trstu, da ih bijaše upisano na riečkoj gimnaziji koncem škol- ske godine 1893, da ih je bilo 15 do 20 na nižoj gimnaziji u Senju i da se ih na- lazil raztrešeno po svih gimnazijah Pri- morja — jer ne imaju gimnaziju u svojem matarskom jeziku. Što neima više naših djaka u Kopru i u Pulj, krivo je ponaj- više to, što je na obih tih gimnazijah nau- kovni jezik našoj mladoži posvo tuđji. U Kopru boriti im se je sa talijanštinom, a u Pulj sa niemštinom. Deder, gospođo ta- lijanska, pomognite nam do hrvatske gim- nazije, pak da vidimo, hoće li biti dobro pohadjana ili ne. One 200 hrvatskih djaka na raznih gimnazijah raztrešeni, stvorilo bi liepu gimnaziju, a kad bi ta bila hr- vatska, da vidite, kako bi poškođo za mnogo gornji broj djaka. Daklo, pozor ta- lijanska gospođo, promislite drugi put prije, nego li uješto u javnost turite, da se opet no pokazeto smiešnim, kao ovaj put. Dne 17. odposlati Talijani teklieše po ku- ćah, da u večer razsvietlo prozoro u po- čast kapetanu g. Schvartzu, kojemu je aliodećeg dana bio imendan. Istodobno dielio sa u tu svrhu siromahnijim nužno svao. U večer doista bila razsvjeta, te su dopade sudjelovati istoj muogi, koji niti na carev dan toga nečinio. Svratila je u glašba prod kućom kapetana, a prošla je u po gradu. Nešto svjetline, večinom djoco, vikalo „evviva“, ali drugih rieči il povika no bijaše moguće razabrati. Gospođa po- salila i nekoliko fakina na bliže vrhove, gdje imadu svoj posjed, te su ondje kri- sovo palili. Slidećeg dana nekoliko Pa- zindžana pošlo se pokloniti g. Schvartzu. Pridužilo im se nekoliko šarenjuka ili podrepnica i priistasa iz drugih mjesta ko- taru. Ovdje smo opazili Bradolčića i Lupetinu iz Pizna, Šoro i Baxu iz Ludara, Fabiana iz Paza, Mohorića iz Novaki. Dne 18. na večer „la su pak gospođa večoru g. kapetana.

Istodobno čujemo, „a je bila i u Pčinu večera u istu svrhu, ali se brada na koncu međusobno zavradila i potukla. Prvog uzroka tuđoj no znamo. Očito se je timo htjela talijanska stranka zahvaliti g. Schvartzu za njegovo uslugo, izkazano njoj tečajem njegova boravka u Pazinu. Možda je tomu svrha i ta, da se tobože prikaže privrženost puka g. kapetana, te da se odustano od njegova makuća iz ovog mjestu, o čom se obćenito glaša.

Mi neimamo ništa proti sličnim ova- oljam sa talijansko stranku napram g. o. kr. kapetana, promda je sve to imala biti demonstracija proti Hrvatoma. Šaka krnjela i šarenjuka demonstrirala je proti ogrom- noj vedni puka naše obćino i svega ko- tara. Ovo je svakako prvi slučaj u ustav- noj eri, da se no ovakav način izkazuju

ljubar i odanost do jednog političkog čit- novnika. Svomu tomu tužnja no treba. Naši čitatelji jesu od prvoga do zadnjega za čistu, domu se imado priprijeti spoma- nutu ovačiju, dotično demonstracija, a mi nipošto ne želod, da nam list saploni prebuduo oko g. oanzora, prepustimo čit- ateljem i našim c. kr. oblastim, da sami o svemu tomu razmišljaju.

Iz Lovrana pigu nam koncem julija. Posljednjih dana diglo su protivno novine, a na čolu im puljaki „oslić“, veliku buku i graju na nas, grdeći nas i klevetajući pred lahkovjerna svietom, kao da smo počinili Bog zna kakvi zločin ili nedjele kakvo. Puljskoga sv. „oslić“ pridružila i riečko kosopolitika „Voce del Popolo“ donosavši obilje članak, podpisan po „du- venom, značajnom Cosimu“, koji kao da hoće, da sav svoj jad i gnjev izkali na nas lovransko Hrvate, a navlastito pako na našeg vriednog i zaslužnog načelnika g. Ivana Turčića.

Naša namjera nije, da navalimo na „oslić-načaj“, na tog dolju, na tog — da se bolje izrazimo — izdajicu, koji ju u svojo doba bio upravo takav Hrvat, kakav je danas — no znam, da li je Talijan ili kakov Madjar — nč, već nakanili smo, da u kratko kažemo, za što se toliko bruko na nas diglo.

Evo što je u stvari. U dućanu ne- koga odvješnjeg trgovca L. Franjula zbilio se ovih dana nešto, što se je nekod Jogo- dilo takodjer s blagajnom sv. Jurja. Na nesretnik, koji je ovaj put pucnuo za tuđim noveom, bio je slučajno sia nekog našeg prijatelja. Da je to bio slučajno Ta- lijanao — što ne bi bilo nikako čudo, počto i čuveni Rigo nije bio Hrvat — gospođa bi bila naravski mudro šutila. Al ovakvo, radi se o jednom, koji se priznavao Hrvatom, pa hajd dobro je i po šarenjačkom blag- govom razumu posvo logično, da za jed- noga svi trpe, ko što bi se — po sličnoj dedukciji — dalo zaključiti, da su — ob- ziremo na Caseria, koji je ubio Carnota, a obzirom na Legu, Fischia, Ober- danka itd. — svi Talijani — ubo- jice i razbojnici.

Al tko pametan da tako sudi? A ipak našlo se u Lovranu odurno čeljadu, koje na našav u gniloče svoje inteligencije i u korupciji svog arca nešto boljega, usudio se napisati, da gosp. našeg načelnika neima drugih prijatelja, do najobičnijih lupuža.

Vi, koji ovo čitate, zgrazato se, je li ovo istina? I pravo je, jer ste pošteni, jer vaui je arca zdravo. No vjerujete li svojim riečima? a vi zaviriti, ako vam se no grusti (gdj), u list „Il Giovine Pensiero“ od 11. o. m. j., pa čete se uvjeriti o istini- tati naših navoda. Što više, pročitate li do kraja onaj niz najprostijih kleveta i uvrieda protiv naše stranke, uvjerit čete se, da moral ditavog onog „bulazenja“ jest tu, da je naimo naš g. načelnik kri- vac, što se je ono dogodilo u dućanu. Svomu je kriv naš g. načelnik, svomu... On je kriv, da se je sin noko ugledno obitelji šarenjačke htio junački otrovati; on je kriv, što se u Lovranu razvijaju ko- jokavki prizori, višo ili manje pikantno naravi; on će biti kriv, ako se iz svega tega štogodj konačno „porodi“... svomu, je kriv naš dični starina, a zašto?... jer je dušom i tiolom Hrvat, jer se ne skravi svog imena, svog jezika — jer je poštenjak od peto do glave.

Konačno spomenu nam je ponovno, da no mielimo, da pobijamo čuvenog „Co- sima“ (štota bi bila za papir i ornio! Op. slagara), već želimo, da kažemo saso par rieči onim poštenim Lovrancom, pri- padali oni kojemu mu dragu stranki, koji još u svojom ercu osjodaju i čuto noštu po- nosa i ljubavi do ovog našeg liepog mjesta, a da ne bolje razumiju, govorit ču im onako, kako ih je naučila majka:

Lovrančič! Čujte me, pa sudite sami. Judanput je bilo vriedno, kadu smo bili svi skupa pravi prijatelji i dobri susedi. Kanije su se moaj nas pomešali neki tuđji ljudi, ki bi otoli, da je naš grad talijanski. Neki miei vas ste se e njimi složili i tnanote onako, kako vam oni sopp. Dobro! neka bude, ma lajali se mi koliko nsm drago, mi no smumo nikada pozabiti, da smo se ti svi rudili, skupa se igrali, smeli se i plakali skupa. Je tako? Ako i sada nismo već onako jedan s drugim, i ako smo jedan put bili, sejono mi ne smemo trpat, da nam ovo lepo naše mesto nijedan no blati. Ako imadmo doma da robil latno, a mi ju lepo sami operimo, da svot no zna za naše manganji. Tako recite slobodno svim onim carlanom, ki naš lepi Lovran va „Joane Pensiero“ blate, da noka se oni lepo sami dičto, ter da imaju doista toga za opat, i da noka malo promiele, ča su oni bili i da Bog ne plaća svake suboto. Lovranac.

Veseljica u vrtu „Narodnoga Doma“ u dojljube.

sv. Ivanu kod Trsta. U nedjelju dne 99. t. mj. prirodaju naš dični „Sokol“ veseli- lica u vrtu „Narodnoga Doma“ u sv. Ivanu. Na programu je pjevanje, javno vježbo „Sokola“, glazba i tamburaši. Početak u 8 sati posle podne. Ulaznica za osobu 80 avt., za djecu 10 avt.

Bvadeset i pet godišnjica čitao nice u Postojni i ustrojeno društva „Sokol“ tamo. Dne 5. augusta tek. god. slaviti će krasna naša Postojna riedku svečanost, koju će započeti već u predvečer t. j. 4. augusta. Toga dana slaviti će tamošnju ro- doljubnu čitonicu dvadesetpetgodišnjicu svojega života u novoustrojeno društvo „Sokol“ svj krst. Iz Celja i Trsta pri- pravljaju se posebni željezni vlakovi za Postojnu. Tamošnju spilju biti će toga dana otvorena i sjajno razsvietljena. Očekuje se, da će kod svečanosti sudjelovati bilo korporativno, bilo po deputacijah, sva narodna društva Kranjske, Primorja, Sta- jerske itd. Program raznih svečanosti je veoma obilan.

Izviešće kr. hrvatske velike gimnazije na Rieči za školsku godinu 1893/94. Na početku izvješća nalazimo naučnu osnovu za pojedine razrede, zatim školske knjige za svih osam razreda itd. Učiteljski zbor sastojao je od 19 što profesora i to učitelja. Djaka bilo je na gimnaziji koncem drugog točnja u svemu 361; po vjeri 325 katoli- ka, 20 grčko-iztvanjaka, 1 evanđeljik i 1 moisajerac; po zavičaju bilo jih je najviše iz Hrvatske i to 220, zatim dolazi Istra sa 108 djaka. Odlikača bilo je u svemu 50; prvi red dobilo 186, ostali što drugi, što treći red; dozvolu za popravak II. reda dobilo je 63 djaka.

Vrlo nam veseli što je broj istarskih mladića narusao tako visoko i što imado medju njima prilidan broj odlikača. Tako primirice izviešćemo, da imado u V. razredu 6 odlikača a izmedju tih je 5 Istrana. Tako valja dični našim mladici, naša liepa nađo za bolju budućnost.

Novi poštnski urad. Dne 1. augusta t. g. otvoriti će se u sv. Petru u šumi (šuboni kod Pazin, obćino „Tijanj“) novi „ostanki urad, koji će odpravljati svo po- štnsko poslavo a biti će spoj on osobnim vlakom željeznice Divača-Pula.

Taj ured otvoriti će se u kući jed- noga narodnoga našega protivnika, dočim je sav puk, župni i školski uredi, obćina — daklo svo stanovništvo prosilo i molilo, da se ured otvori na željezničkoj postaji.

Višo je mario g. ravnatelj pošta i brzojava za glas jednoga jedinoga Talijana, nego li za prosjoro svega ostaloga puka. Pak da no kod nas nepuzi na opravdano želju puka? I kako!

Za gradnju „Narodnoga Doma“ u Me- dulinu darovaše nadalje: Uprava „Obzora“ 50 avt. od g. Boršča, načelnika u Savo- rčinu. — Prigodom posjeta hrvatske čitoni- ce u Medulinu članovi i tamburaši puljske čitonicu, darovaše tri „čenka brata“ 2 for., dočim se nekotji u čitonicu začlanici. — Gosp. Franjo Poničvar darovao 2 kruno, isti darovao za družbu sv. Cirila i Metoda u Ietri 2 kruno, što bijaše izručeno dru. M. Luginj. Za avo te darovo zahvaljuje se najrdnašnje odbor hrvatske čitonicu u Medulinu.

Forlitač od papira do naskoro na- stati iz promotu. Već od dva mjeseca državni tisakara u Beču no proizvodju više taj nove, koji se svo manjo izdaju, tako da ga sadu veoma malo u prometu imado. Od sada se izdaju kod državne blagajno saso srebrne forinte i kruno.

Kako Zagreb napreduju. Svatko, tko je prije dosetak godina vidio naš glavni grad Zagreb, pak ga pripodobi an da- naušnjim njegovim oblikom, morati će se radovati njegovu razvoju. Taj razvoj po- kazaju se očit u gradjanju, koje se svake godino u Zagrebu izdaju. Tako se je go- dino 1893. izgradilo 39 novih prizemnih kuća, 42 dogradnja, 14 novih jednokat- nica, 20 dvokatnica, na 4 kuće dogradnja je drugi kat, izvadeno je 7 kuć novih tvornica što prigradnja na postojaju tvornice, jedna bolnica, jedna kapela i 22 mše i gospođarske zgrade. Ove godino prijavljeno je i dozvoljeno do sada 20 dogradnja, 20 novih prizemnih kuća, 17 jednokatnih no- vih kuća, 4 dogradnja na drugi kat, 6 dogradnja na prvi kat i 15 novih dvokat- nica. Prošle godino izvadeno je u svomu 151 gradnja, a ove godino je dozvoljeno već do sada 109 novih gradnja. Ovaj na- predak grada Zagreba nalazi najjasniji od- sjev i u prihodih grada, tako da je od nove godine do konca aprila ove godine priisao prihod od vodovoda za 4000 for., prihodo od pijačovino za 500 for., a prihodo od potrošarine i maltarine za 3000 for. Ovom razvoju od erca čo se radovati svaki Hrvat, kad bi samo u istoj mjeri u našom glavnom gradu raslo i hrvatske ro- dojljube. „Pr. Naroda.“

Javna zahvala.

Od srca budi hvala svoj onoj p. n. gospodi, koja ostavivši svoje dovsne poposlove iz blizna i Čakla dohrlaše, da 22. t. mj. uzvoljaju moju svečanost — mlade misa. Bog platio i mnogobrojnoj onoj gospodi, koji se, — budući zapričani, da prisustvuju osobno, — ejetiče mene u pismih i brzojavih, punih najčestitijih čustava i islietva iskrene ljubavi. A i vam, smješćani moji, ovim putem budi hvala; — zaboravit neću za života srdačnih vaših izkaza ljubavi, a kojimi ste me ovih dana po svuda pratili. Bog dao, useliše se vaše molitve, — izpunilo se naše. Billi zdrave!
Baška, 24. Julija 1894.

Kvirin Klem. Bonafacić, mladomianik.

Prijateljem narodnoga blaga.

Pošto nisam jošte dovršio moju zbirku narodnih pjesama, molim ovim putem moje čestite prijatelje i znance, koji su mi obdali nekoje pjesme, neka mi ih izvala poslasti do konca dođ. mjeseca rujna.

Medjutim obradom će na gospodu djake, koji su doma na praznicah, da saberu narodno blago svaki po svojoj okolici u koliko im je to moguće.

Imena avih onih, koji su mi već nešto vrijedna poslali, i koji mi budu još štogod poslali, zabilježiti ću u moju zbirku. a ovdje se svim srdačno zahvaljujem na patrijotičkoj ljubavi.

U Rovinjskom selu, 22. Julija 1894.

Stjepan Žiža učitelj.

Književno pismo.

Molim sva sl. uredništva hrvatskih novina, da u svoje novine primu sljedeći predlog:

Književno sveto-jeronimsko društvo obalilo je članarinu za jednogodišnje članova na samo — 50 novč.

Književno sveto-jeronimsko društvo izdaje, kako se obćenito hvali, vrlo dobrih knjižica, čim se tih knjižica više u narod podieli, tim korisnije će biti.

Recimo, da u svih zemljah, gdje Hrvatit obitavaju, samo tisuću (1000) škola ima.

Staka škola ima neku svotu novaca opredjeljenu za nagradu dobre školske djece.

Da se od tih novaca za svaku školu upotrebi samo 5 for., moglo bi se kod svake škole deset godišnjih članova upisati;

Na taj način bi imalo jeronimsko društvo na godinu bar 10.000 godišnjih članova. U narod bi se podielilo 40.000 dobrih knjiga.

Napred občinska vjeća, napred školski odhori, napred gg. učitelji, znajući, da ćete g. 1895. dobiti neku stanovitnu svotu za nagradu dobroj školskoj mladeži, zamolite predjuam od 5 for. za 1895. kojega vam oblasti uzkratiti neće, pak upišite odmah sada, dok ja jošte vremena, po dometu školske mladeži u sveto-jeronimsko društvo i eto vam na godinu liep broj liepih knjiga za milu mladež, a tim četo i prosvjetu u Hrvata proširiti.

Bog s nami!

U Kutjovu, 15. srpnja 1894.

Pajo Krempler.

Narodno gospodarstvo.

Kad je kositi zelenu krmu. Pad veće ima se kositi zelena kрма, jer je to najbolja doba. Dva su glavna razloga zašto pod veće valja kositi zelenu travu; prvi je, jer trava sadrži manje vode, to se teže upali; a drugi je, jer čim je dulje djelovanje sunca na bilje za višju toplinu, tim bilje sadrži više dušika. Kod zelenu djelatine pokosene u jutro za oblačna neba pri toplini od 9° Celzija našlo se je 1-087 po sto sveukupnog dušika, dođim kod iste djelatine pri toplini od 15° C. a pokoseno u večer za vedra neba nakon liepa dana našlo se je 2-087 po sto sveukupnog dušika. Kod ljekarice pokosene u jutro pri 15° C. za oblačna neba našlo se je 2-096 sveukupnog dušika, a kod iste ljekarice pokosene u večer nakon vedra dana pri 20° C. našlo se je 4-382 po sto sveukupnog dušika. Ove su kušnje dokazom, da svjetlo izravno upliva na količinu dušika, što je opet gospodarstvu kašiput, kad ima kositi, ako će da pokosi najhraniviju krmu.

Da muhe, obadi ltp. ne napadaju blago rabe američanski godopari smješeni od 1 dieleg kamenog ulja i dva dieala maslinovog ulja ili drugog kakovog ulja, pa a ovim mažu blago. U Englezkoj rabe ukropinu od lišća od oraha, i s njom peru blago.

Odgovorni urednik Mate Mandić.

Ukropina od orahova lišća ima svojstvo da ubija i jajašca, koje muhe s nosu na koži.

Kašalj rikavac olustavi se, ako se uzme u usta komad sladora na kojeg se je kapnulo nekoliko kapljica dobro kvasinog octa.

Hranjenje krompirovom zelinom (na) nije uspjelo. Kušnje pravljeno na mlakokrasnoj školi u Rustinu u Švajcarskoj, dokazalo su, da hranjenje krompirovom zelinom buđi zdravlju krava, da nastaje mlička, a da se od mlička dobiva manje sira. G. L.

Listnica uredništva.

Naručitelje rinskog Rituala molimo, da se uztrpe, dok se preč. g. kanonik Parčić povrati u Rim i odande pošalje našom prijatelju, koji se je pruzeo skrb razpačavanja Rituala po Istri, naručeni broj iztiskaka. Medjutim pozivamo ovim ponovno naše svećenstvo, da nekaksi za prijaviti a što većem broju. Naručitelje pako iz Dalmacije upućujemo na biskupski ordinarijat u Splitu, koji je jurvo dobio od preč. g. Perčića 400 iztiskaka Rituala i koji će im moći želji udovoljiti, te ih umoljavamo, da nas izvina, budemo li mi u prvom redu od svoje zalih posluzili svećenstvu Istre, gdje je sililja potrebna hrvatskoga Rituala.

Gospodu dopisniko iz ranijeh strana molimo, da se strpe i da nam se zamjere štaka svelehi dopisa u listu umoljavamo. Radi proličitosti gradivo ispa tili smo gotov. Pogled po svrčini, dopisa i vječih. Sve će doći po rodu u javnost. Gosp. A. A. u K. Izvalite poslani tri iztiskaka Rituala vezana prsto u polukozji žup. uredu u Volosko.

Gosp. dr. M. L. u P. Stiglo danas u jutro pošto bjiše list gotov. Živio!

Gosp. dr. A. S. u Y. Ob onom pitanju iz P. nitakva glasa, radi toga izostalo. Živio!

Listnica uprave.

Uplatili su nedavno za „Našu Slugu“ gg.: Y. L. Garica for. 10; M. M. Susak za sebe i št. 1398; P. A. Rabac for. 2; M. J. Zadar for. 3; H. A. Glavico for. 2; L. J. Karolja for. 5; K. A. Roč for. 2; S. A. Pregrada for. 2; K. P. Boč for. 5; P. M. Jekano for. 2; M. F. Klana for. 2; Z. P. Hum for. 1; P. J. Opajlija for. 2; L. P. Sušak for. 1; Z. A. Biljivo for. 5; H. K. Zogreb for. 2-30; M. J. Lovran for. 5; B. J. Trst for. 2-50; U. J. Rovinj for. 2; M. I. Trst for. 10; D. G. Lanišće for. 2; H. J. Lovran for. 2-60; D. G. Tinja for. 5; B. L. Sv. Potoč for. 5; G. Sv. Petar for. 5; V. B. Lindar for. 5; L. S. Trst for. 25; Cit. Hum for. 2; G. N. Sušak for. 2; M. M. Novolje for. 5; G. I. Kopriva for. 2-50; S. S. Tinja for. 3; Ž. L. Golgorica for. 2-60; S. A. Tinja for. 5; S. I. Rieka for. 5; G. I. Sušak for. 1; T. I. Trst for. 5; K. A. Trst for. 5; S. A. Trst for. 5; P. M. Pula for. 2-50; O. M. Croa for. 5. (Slidi.)

Br. 1472

Oglas jeftimbe.

Daje se na obće znanje, da će u ponodjeljak dne 18. augusta tokuća godine od 10 sati prije podne do 12 sati u podne biti obdržavana u občinskom uredu u Buzetu javna jeftimba za dostatbu poduzeća gradnje nove županiške kuće u Brestu najpovoljnijem nudiocu izpod usatnovljene uzključno cijene od forinta 7400 (sedam hiljada četiri sto a. vr.)

Nudioci će imat na početku jeftimbe položiti u ruke ravnateljia isto u ime zaloga ili vadija iznos od 5 po 100 jeftimbano cijene, koji iznos će na svrčetu jeftimbe biti vraćen svim, osim dostalcu ili poduzetniku; ovomu će taj iznos biti za držan u imo jamčevine do svrčotka gradnje.

Naerti i proračun ove gradnje moći će se razgledati u ovom občinskom uredu, gdje će ostati na raspolaganje u obično uredovno vrijeme, i gdje će moći doznati uvjete poduzeća.

Od glavarstva občine

Buzat, dne 18. Julija 1894.

Štrcaljke i sumpornjače za trte

inžinira Zivica.

mlini i stiskalice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (araji za gonjenje drugih strojev.) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste

Schivitz & Comp. (Živie i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

Spomenute štrcaljke razilžu se na svaku poštu austro-ugarske monarhije franco, komad po 10 for

DOMINIK LUSIN u Kopru

preporađa voliko svoje skladišće raznovrsnog liosa, kano:

grada, dasaka, murala, duga, te također opuska, vanna, pieska itd. Naručbo ovršava točno i po najnižjoj cieni. 24-10

Raki!

Jamčeni, skačući, živi, dnevno svježi ulovljeni, raspodijela se ih u kočarići sa pošarskim puzeđem prsto od carine:

40 kom. raka najvećih for. 4-60
60 " " velikih " 3-70
100 " " za juha " 2-90

T. SILBER

u Stanislavi broj 40 (Stanislau, Oesterreich)

Radionica umjetnih ognjewa

K. ZOBEC & C. u Trstu

ulica Rossotti broj 121 (Camp. Morpurgo) preporađa se slavnom obđinstvu i slav. družbam za raznovrsno narušbo, upadajuće u protobolničku struku, kao rakete, bengale i drugo umjetno ognju. Cienici slovenski na zahtjev franco.

10.000

krasnih lišća iz kamgarina za gospodu moro se na brzu ruku raspodijeli radi prošle vo anisone, to se jih našte toga oduje za noćevnu još cieniu

od forinti 1-80

komad (za tucet for 19—) To izvratno izradjeno lišće za gospodu ješu od najboljeg končanog kamgarina u najnovijih i najljepših svetlih i tamnih primjerkih svake veličine to čvrsto i dugotrajno; ciena je pako tako nizka, da sa istom nije niti ravnja plaćena. Raspodijeli se uz gotov novac ili sa pouzbećem kro: *Konstanzske pisarnice Ajfel, Beč, S., Felschmarkt 6/42.* Kao najura neka se kod naručbati naznači duljina koraka i objašn traba.

Odlikovana ljekarna PRENDINI

Trst — Palazzo Modello, telefon 334 — Trst.

Pastilje (sladčice) iz katrama

Izvrstno djelujuće sredstvo proti slabodj prslju želućda akutnim i kroničkim bronkinitom, začetkom sušice, plućnom kataru i mjehuru, dilhanju, kašlju nerovznom i hripavcu. Izheći se u kratko vrijeme sa jednostavnom uporabom ovih djelotvornih pastilja.

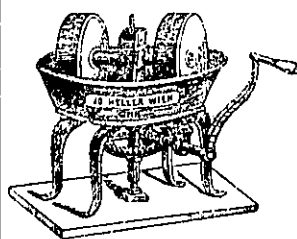

Ljekarni Prendini u Trstu

I kod svih glavni ljekarnah raznih pokrajinah. Ciena jednoj škatulji sa naputkom 40 novč.

Sve strojeve za gospodarstvo.

Osobitosti prodaje jedino tvrdka Ig. Heller TIESAKA ZA SIJENO, SLAMU I SLAGANIE

HIDRAULICKIH TIESAKA diferencijalnih vinskih tiesaka — sprava za samleti masline, buhač itd. Nove štrcaljke proti mildevu Vermorel-ove vrsti, samoradne štrcaljke proti mildevu sa bakrom nemoćju zračne sisaljke. Sprave za grijanje vina, kuhanje, za triebjenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebionike kuruze, triere, mlatila, mline za čišćenje žita očišćene.

Lievano ili izradjeno željezo za svakojake strojeve itd. sve uz najjeftinije cijene i pod najpovoljnijim uvjeti pošilja uz jamstvo i na pokus

IG. HELLER, WIEN

2/2 Praterstrasse br. 49 Bogato ilustrovana kataloga sa 192 stranice u talijansko-njemačkomu i hrvatsko-njemačkom jeziku šalje na zahtjev odmah budava. Traži se preprodavaoce. Upozoruje se na patvaranje. 20-6

Tiskara Dolenc.